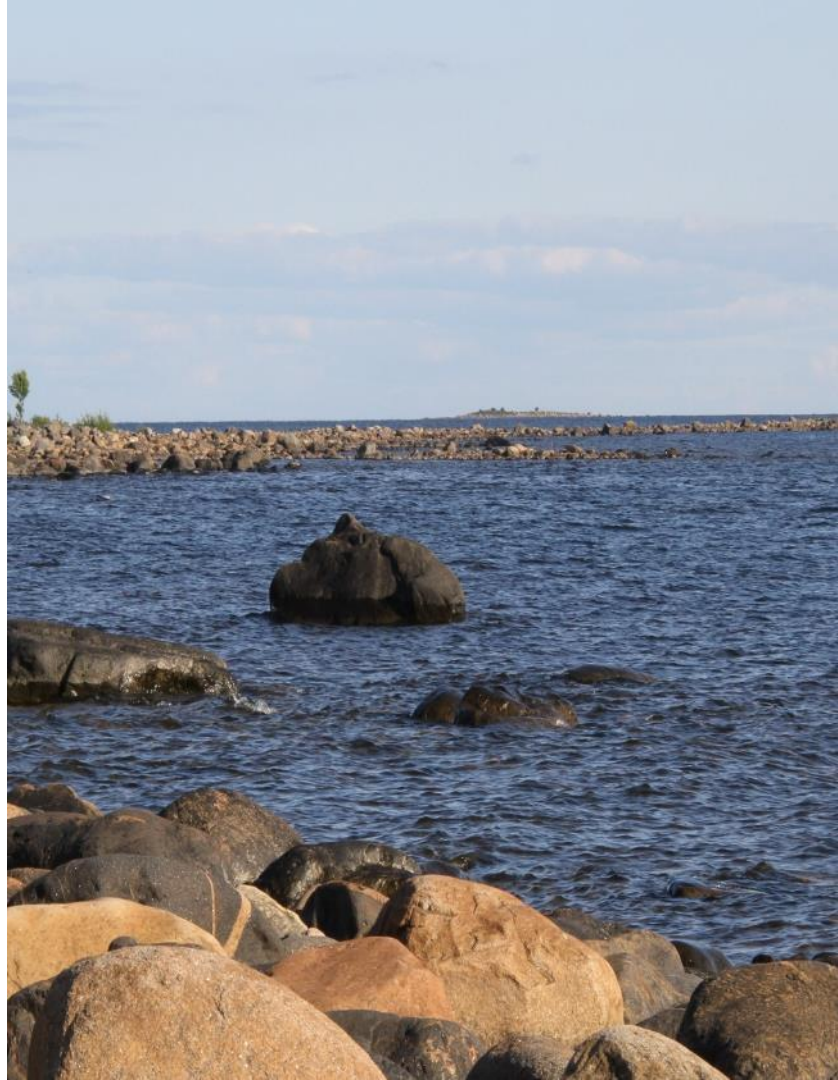

Perämeren suojele- ja virkistyskäyttöalueiden käytön suunnittelu

Perämeren kansallispuiston, Perämeren saarten ja
lin Röytän hoito- ja käyttösuunnitelma 2021-2022

Eevamaria Harala & Essi Keskinen

Merialuesuunnittelun seminaari 3.12.2021

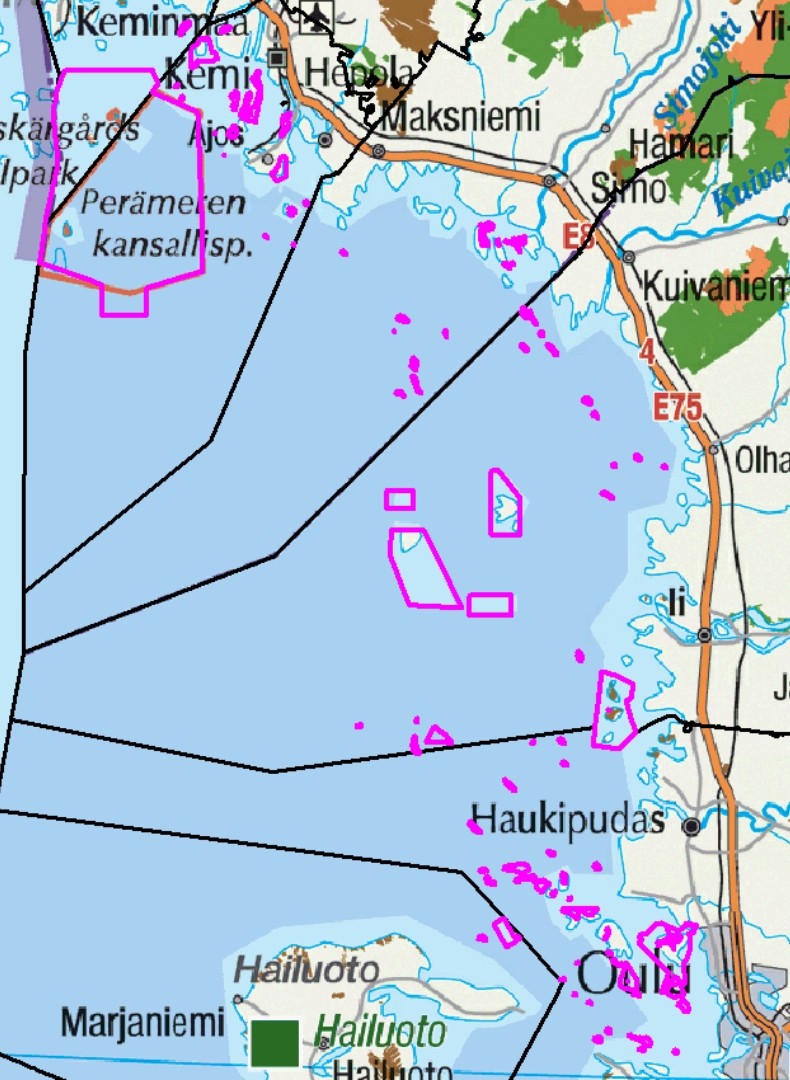

Hoidon ja käytön suunnittelu Metsähallituksessa

- Metsähallituksen osallistavaa suunnittelua
- Tehdään lakisääteisesti kansallispuistoissa
 - Myös muilla virkistyksestä merkittävillä alueilla
- Suunnitelmassa kerätään alueen nykytilatiedot, määritellään keskeiset arvot ja niitä koskevat uhkat, asetetaan päämäärät ja tavoitteet ja määritetään niitä tukevat toimenpiteet ja näille vaadittavat resurssit.
- Lisäksi arvioidaan toteutuksen vaikutukset sekä suunnitellaan toteutuksen seuranta.
- Osana suunnitelmaa voidaan tehdä muutakin suunnittelua ja alueeseen liittyviä selvityksiä

Perämeren alueiden HKS

- Perämeren hoito- ja käyttösuunnitelma (HKS) päivitetään vuoden 2021-2022 aikana.
- Tehdään CoastNET LIFE -hankkeessa, **ensi kertaa isossa osassa merialueen arvot/ tiedot**

• ARVOT:

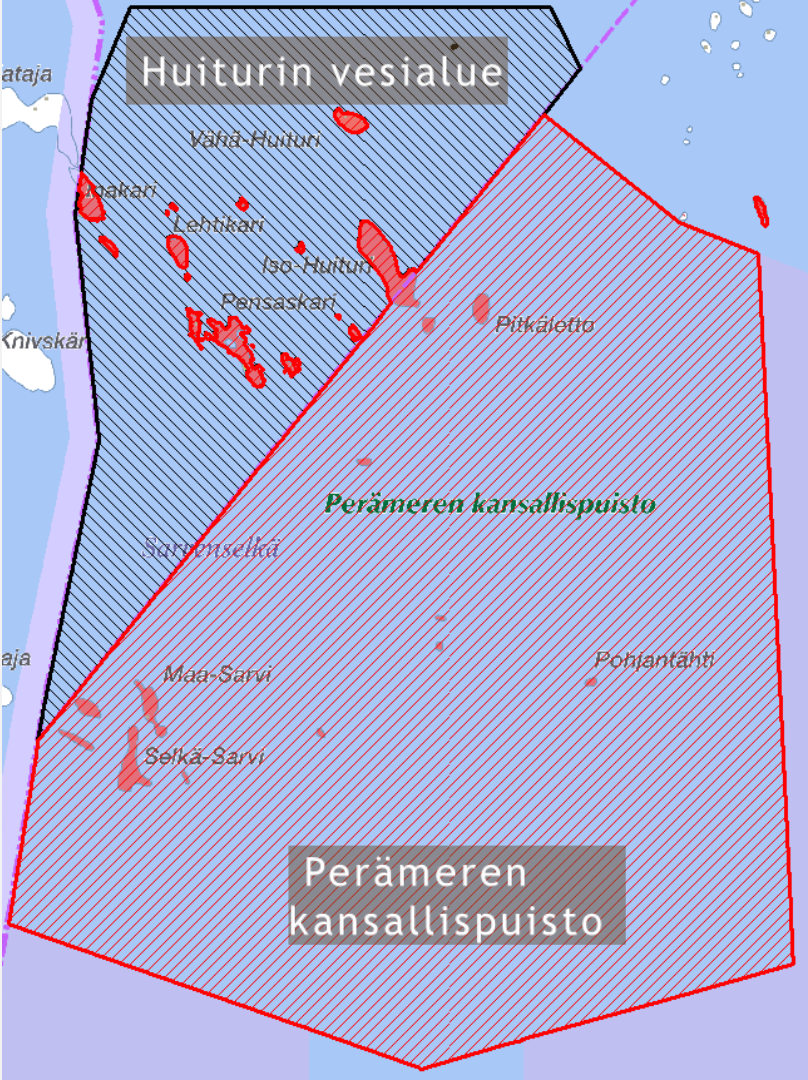
Alueella nousee esiin **maankohoamisrannikon ja saariston maanpäällisen ja pinnanalaisen luonnon erityisyys pohjoisella Itämerellä**. Niin erityinen lajisto kuin aiempi ja nykyinen maan -ja veden- käyttö korostavat erityispiirteitä. **Perinnemaisemat, vanhat kalamajat ja kalastuskäyttö sekä merenkulku**, vedenalaiset maisemat, sekä omatoiminen ja matkailutoimijoiden ohjaama virkistyskäyttö nousevat keskeisesti esiin. **Huomattavaa on myös suunnittelualueen "muoto" suojeltuina astinkivinä Perämeren pohjoisimpaan nurkkaan asti.**

• UHKAT:

Vastaavasti näitä arvoja uhkaavat **sekä maankohoamisrannikon luonnollinen kehitys, että ihmisen suoraan aiheuttamat uudet asiat**. Useimmat uhkat ovat ihmisten välillisesti tai välittömästi aiheuttamia, ja kohdistuvat moniin arvoihin, sillä alueella nautitaan laajasti juuri sen ominaispiirteistä - esimerkiksi **rehvöityminen ja umpeenkasvu** vaikuttavat niin vesi- kuin maalajistoon, maisemaan ja mahdollisuuteen liikkua alueella ja matalissa vesissä, sekä kalastajien saaliiseen ja lintujen ruokailumahdollisuuksiin. **Ilmastonmuutos** aiheuttaa alueella monenlaisia uhkia jääpeitteen vähenemisestä myrskyjen ja tuulien rajuuntumiseen.

• PÄÄMÄÄRÄT:

Tavoitteenasettelu on työn alla. **Päämäärissä keskeisenä näkyy alueen luonto- ja käyttöarvojen säilyttäminen hyvinä ja laadukkaina**. Tämä vaatii esimerkiksi perinnebiotooppien jatkuvaa hoitoa, pienpetojen poistoa ja kulttuuriperintökohteiden ja virkistysrakenteiden, erityisesti satamien kunnossapitoa. Osin tavoitteena on koittaa myös uusia tapoja toimia, esimerkiksi (ranta)linnuston pesimäalueiden raivaamista kauemmas tyrskyrajasta ja vedenalaisniittyjen tai upossarpion elinympäristöjen ennallistamista. Laajemman alueellisen yhteistyön ylläpito on tärkeää alueen arvojen säilymiseksi.

Perämeren kansallispuiston laajentaminen

- Osana suunnitelmaa selvitetään Perämeren kansallispuiston ja sen ympäröivän valtion vesialueen (ns. Huiturin vesialue) mahdollisen yhdistämisen vaikutukset.
 - Selvitys valmistuu HKS:n kanssa v.2022
- Tämän selvityksen mukaiset muutokset EIVÄT tapahdu HKS:n valmistumisen myötä 2021-2022. Jos säädöksiä muutetaan, se vaatii eduskunnan käsittelyn.
- Merkittävimmät vaikutukset tulisivat kalastukselle ja metsästykselle. Näistä on järjestetty keskustelutilaisuudet alueen käyttäjien kanssa nyky- ja tavoitetilän kartoittamiseksi v.2021.
- Laajentaminen olisi Metsähallitukselle selkeä ratkaisu: vesialueen saaret kuuluvat jo kansallispuistoon, eikä luonto tai meri tunne kiinteistönrajoja.

Laajentamisen vaikutuksia

- **Perämeren kansallispuistossa metsästys on kielletty.** Tämä aiheuttaa merkittäviä ongelmia kalastukselle alueella. Hylje- ja norppakanta ovat lisääntyneet alueella.

Kansallispuistosta saa kuitenkin poikkeusluvalla poistaa alueen luonnonsuojeluarvoja uhkaavia lajeja, esim. minkkejä, supikoiria ja kettuja linnustoarvojen vuoksi.

Huiturin vesialueella metsästys on sallittua metsästyslain mukaisesti (metsästyslain 8 § kuntalaisen vapaa metsästysoikeus).

Kalastajien ja metsästäjien näkemys on, että laki tulisi avata ja metsästyskysymys käsitellä uudelleen lajiston nykytila ja tulevaisuuden muutokset huomioiden.
 - **Perämeren kansallispuistossa kalastetaan kuin yleisvesialueella. Metsähallitus ei voi vaikuttaa kalastukseen alueella.**

Alueella erittäin uhanalaista meritaimenta ja äärimmäisen uhanalaista meriharjusta, säilyminen tulee turvata.

Kalastajien näkemyksen mukaan lait turvaavat kalakantoja jo nyt. Niiden tila heikkenee siitä huolimatta. Osin syyt ovat esim. rehevöitymisessä.

Tavoite on mahdollistaa koko alueella sekä kaupallinen kalastus että vapaa-ajan kalastus (myös Huiturissa) kestävästi nyt ja tulevaisuudessa. Kestävä kalastus tarkoittaa kalastusta, jolla kaikkien kalalajien kannat säilyvät elinvoimaisina ja kalastuksen piirissä.
 - **Huiturin vesialue ei kuulu yleisveteen, mutta kuuluu Suomen ja Ruotsin välisen rajajokisopimuksen piiriin.**

Rajajokisopimuksen aluetta ei ole tarkoitus muuttaa/ laajentaa.
 - **Alueiden yhdistäminen tulee tehdä säädösteitse, sillä se muuttaisi merkittävästi alueen metsästyskäytäntöjä.** Tällöin alueen metsästyks- ja kalastuskäytännöt tulisivat myös uudelleen harkittaviksi.
- Asiaa valmistelee ympäristöministeriö ja säädöksen antaa eduskunta.**

Jatkoaskeleet

- Hoidon ja käytön suunnittelu etenee tavoitteenasettelusta vaikutusarviointiin ja toimenpidesuunnitteluun
- Alueen toimijoiden osallistaminen on käynnissä ja jatkuu vuoden 2022 talvella/keväällä
 - Etenemistä voi seurata nettisivuillamme <https://www.metsa.fi/projekti/perameren-kansallispuiston-perameren-saarten-ja-iin-roytan-hoidon-ja-kayton-suunnittelu/>
 - Tulossa myös kaikille avoin webinaari
- Perämeren kansallispuiston laajentamisesta koostetaan vuoden 2022 aikana mietintö tai ehdotus, joka esitetään Ympäristöministeriölle (riippumatta ehdotetaanko liittämistä tai ei).
 - Tämän jälkeen YM ottaa vastuun asian mahdollisesta edistämisestä.

Yhteystiedot

- Yhteyshenkilö:
Eevamaria Harala (eevamaria.harala@metsa.fi)
- Kysymykset hoito- ja käyttösuunnitelmasta joulukuun loppuun asti:
Arto Vilen (arto.vilen@metsa.fi)
- Lisätiedot meriasioissa
Essi Keskinen (essi.keskinen@metsa.fi)
- Hoito- ja käyttösuunnitelman sivut:
www.metsa.fi/perameren-suunnittelu

www.metsa.fi

 [@metsahallitus_forststyrelsen](https://www.instagram.com/metsahallitus_forststyrelsen)

[@metsahallitus](https://www.facebook.com/metsahallitus)